

CODUL DE DEONTOLOGIE MEDICALĂ AL COLEGIULUI MEDICILOR DIN ROMÂNIA

CAPITOLUL I – Dispoziții generale

Articolul 1 Domeniul de aplicare

- (1) Prevederile prezentului Cod deontologic sunt obligatorii pentru toți medicii care sunt membri ai CMR, precum și pentru medicii care au dreptul de a presta, temporar sau ocazional, servicii medicale pe teritoriul României.
- (2) Colegiul Medicilor din România și colegiile teritoriale vor supraveghea respectarea prevederilor prezentului cod deontologic.

CAPITOLUL II - Principii fundamentale ale exercitării profesiei de medic

Articolul 2 - Scopul și rolul profesiei medicale

- (1) Întreaga activitate profesională a medicului este dedicată apărării vieții, sănătății și integrității fizice și psihice a ființei umane.

Articolul 3 Nediscriminarea

Actul profesional și întreaga activitate a medicului se vor exercita fără niciun fel de discriminare.

Articolul 4 Respectarea demnității ființei umane

- (1) În toate situațiile, actul medical, în orice formă sau modalitate s-ar desfășura, se va face cu respectarea demnității umane ca valoare fundamentală.
- (2) Respectul trebuie să continue și după decesul pacientului.

Articolul 5 Primordialitatea interesului și a binelui ființei umane

- (1) În deciziile sale diagnostice și/sau terapeutice, medicul trebuie să se asigure că viața, sănătatea, integritatea fizică și psihică a pacientului primează în raport cu interesul societății sau al științei.

Articolul 6 Obligația respectării normelor profesionale și de conduită

Medicul trebuie să depună toate diligențele și să se asigure că deciziile profesionale și intervențiile medico-chirurgicale realizate respectă normele profesionale și de conduită medicală.

Articolul 7 Caracterul liberal al profesiei medicale și independența profesională

- (1) Medicul își apără independența profesională, putând respinge orice ingerință în decizia profesională din rațiuni de rentabilitate economică sau de ordin administrativ.
- (2) Medicul va depune toate diligențele pentru a optimiza din punct de vedere medical modul de alocare a resurselor disponibile pentru pacienții săi, pe criterii juste, echitabile și prudente.
- (3) Medicul are libertatea de a lua deciziile cu caracter medical pe care le consideră necesare pentru tratarea pacientului, în limitele legii, în acord cu resursele disponibile, standardele de bună practică, ghidurile, protocoalele și procedurile operaționale aprobate.
- (4) În momentul încheierii unui contract având ca obiect activitatea profesională, medicul va depune toate eforturile pentru ca prevederile contractuale să nu aducă atingere independenței sale profesionale, calității actului medical, legii sau normelor deontologice din prezentul cod.

Articolul 8 Exercițiul profesiei medicale și caracterul necomercial al actului medical

- (1) Medicina nu poate fi practică ca pe o afacere/activitate comercială. Exercițarea profesiei medicale are un caracter științific, umanitar și etic, fiind orientat exclusiv spre interesul pacientului și nu urmărește obținerea unui câștig financiar ca scop principal.

(2) Sunt interzise comportamentele care denaturează relația medicală într-una comercială.

Articolul 9 Caracterul relației medic-pacient

Relația medic-pacient este exclusiv profesională și are la bază competența medicului și respectarea de către pacient a recomandărilor medicale în urma consimțământului informat.

Articolul 10 Obligația diligenței de mijloace

(1) Medicul își dedică întreaga știință și pricepere pentru sănătatea pacientului său.

(2) Medicul va depune toate diligențele pentru a maximiza beneficiul medical pentru pacient în funcție de situația medicală a acestuia și de resursele disponibile.

(3) Medicul are obligația să facă demersurile posibile pentru a facilita transferul către altă unitate medicală atunci când consideră că este în beneficiul pacientului.

(4) Medicul nu poate garanta niciodată rezultatul actului medical.

Articolul 11 Principiul specializării profesionale

(1) Medicul își exercită profesia potrivit specialității și competențelor sale.

(2) În cazul unor urgențe medico-chirurgicale amenințătoare de viață, medicul își poate depăși competența, indiferent de specialitate, până când un cadru medical cu specializare adecvată preia îngrijirea bolnavului.

CAPITOLUL III Reguli generale de comportament în activitatea medicală

Articolul 12 Respectul față de confracii

De-a lungul întregii sale activități, medicul își va respecta confracții. Denigrarea confracțiilor, în orice împrejurare și sub orice formă constituie faptă nedeontologică.

Articolul 13 Comportamentul profesional și etic

(1) Medicul trebuie să fie un model de comportament profesional și etic, fiind în permanență preocupat de creșterea nivelului său profesional, a autorității și prestigiului profesiei medicale.

(2) Medicul are obligația să-și actualizeze permanent cunoștințele și pregătirea medicală prin orice modalitate de educație medicală continuă.

(3) Medicul va depune toate diligențele pentru a-și desfășura activitatea profesională într-o manieră responsabilă pentru sănătatea publică.

(4) Medicul are datoria de a aduce la cunoștința organelor competente orice situație medicală de care află și care reprezintă un pericol pentru sănătatea publică.

(5) Medicul are datoria de a optimiza beneficiul terapeutic raportat la riscurile procedurilor medicale și de a nu expune pacientul unui risc nejustificat.

(6) Medicul are datoria să respecte membrii comunității medicale.

(7) Medicul cu atribuții de control și evaluare a activității unui confrate nu poate oferi opinii sau asistență medicală de specialitate pacienților medicului controlat sau evaluat și are obligația de a păstra confidențialitatea datelor la care a primit acces.

(8) Medicul are obligația de a fi prudent atunci când se exprimă public asupra informațiilor medicale, asigurându-se că afirmațiile pe care le face în legătură cu acestea sunt susținute de dovezi științifice.

(9) Medicul nu va profita de pacientul său sau de familia acestuia din punct de vedere financiar, profesional, social.

(10) Angajarea medicului într-o relație intimă cu pacientul atât timp cât relația medic-pacient este în desfășurare constituie faptă nedeontologică.

(11) Medicul nu poate accepta niciun fel de avantaje materiale sau morale pentru îndrumarea pacienților către alt coleg medic sau către o unitate sanitară publică sau privată.

(12) Propunere Prof. Bubenek : Medicul nu poate să amâne un tratament, să refuze o metodă de diagnostic sau orice alt serviciu medical (inclusiv terapeutic) în sistemul public sau privat sub motivul lipsurilor materiale sau de altă natură și să îndrepte pacientul ulterior către altă structură medicală unde medicul respectiv sau membrii familiei sale prestează activitate medicală în formă de activitate privată. Excepție fac situațiile de urgență majoră și urgență vitală care trebuie documentate și raportate structurii de control etic local.

(12) Propunere dr. Mălinescu: Dirijarea nejustificată a pacientului de către medic sau interpuși ai acestuia din sistemul public către sistemul privat de sănătate sau invers, constituie faptă nedeontologică.

(13) Medicul trebuie să evite inducerea în eroare a publicului sub orice formă prin care și-ar putea atribui în mod fals primatul asupra unor tehnici/proceduri la nivel regional/național/internațional.

Articolul 14 Limitele angajamentului profesional

(1) Cu excepția situațiilor de urgențe medico-chirurgicale amenințătoare de viață, angajamentul profesional al medicului nu poate depăși competența sa profesională, capacitatea tehnică și dotarea materială a unității sanitare. În aceste situații, medicul are obligația de a îndruma pacientul către alți medici sau alte unități sanitare pentru acordarea îngrijirilor medicale adecvate.

(2) La începutul unei relații medic-pacient, medicul are datoria de a informa pacientul despre natura și limitele angajamentului său profesional.

(3) Medicul are obligația de a acorda îngrijiri medicale pacienților, fără a-și pune în pericol propria siguranță.

Articolul 15 Diligența de informare

Medicul va depune toate diligențele ca pacientul sau reprezentantul său legal să înțeleagă informațiile medicale primite, natura și limitele relației medic-pacient și a serviciilor medicale pe care urmează să le primească.

Articolul 16 Colaborarea cu alți specialiști

(1) Interacțiunile profesionale ale medicului cu alți medici sau profesioniști din domeniul sanitar trebuie să fie bazate pe colaborare, sprijin și respect reciproc, toleranță și nediscriminare.

(2) Medicul care îndrumă pacientul către un confrate are datoria de a-i pune la dispoziție acestuia din urmă toate datele medicale de care dispune.

(3) Medicul curant poate să ia în considerare recomandările altor confrăți referitoare la pacient, păstrându-și în același timp independența profesională.

(4) Comunicarea interdisciplinară trebuie să fie clară, completă și promptă asigurând continuitatea și coerența actului medical.

Articolul 17 Consultul în echipă

(1) Medicul curant poate solicita, în beneficiul pacientului, consultul în echipă, urmând ca pacientul sau reprezentantul său legal să fie informați cu privire la opiniile medicale exprimate. Decizia finală aparține medicului curant.

(2) În situația în care pacientul este evaluat de către o comisie medicală, responsabilitatea profesională revine în egală măsură tuturor membrilor comisiei.

Articolul 18 Dreptul la o a doua opinie medicală

Medicul curant are datoria de a respecta dreptul pacientului la o a doua opinie medicală.

Articolul 19 Circumstanțe care pot afecta independența profesională

- 1) Medicul are datoria de a evita circumstanțele care aduc atingere independenței sale profesionale.
- (2) Circumstanțele, potențiale sau reale, de natură a afecta independența profesională a medicului, pot fi:
 - a) acceptarea situațiilor care pot afecta îngrijirile medicale acordate pacientului și necomunicarea acestora către structurile responsabile de corectarea lor.
 - b) orice înțelegere oneroasă efectuată între medici, între medic și farmacist, între medic și personalul mediu sau auxiliar, între medic și orice persoane fizice sau juridice în scopul obținerii de avantaje patrimoniale și nepatrimoniale de către medic.

Articolul 20 Refuzul acordării serviciilor medicale

- (1) Cu excepția situațiilor de urgențe medico-chirurgicale amenințatoare de viață, medicul poate refuza relația cu un pacient sau acordarea îngrijirilor medicale în următoarele situații:
 - dacă aceasta este de natură să îi afecteze independența profesională, imaginea sau nu este conformă cu exercitarea profesiei;
 - dacă un pacient sau aparținătorii acestuia sunt agresivi verbal și/sau fizic;
 - dacă pacientul sau reprezentantul său legal solicită efectuarea de acte medicale ilicite sau contrare principiilor etice.
 - dacă efectuează un act medical neconform cu valorile sale morale pe baza clauzei de conștiință.
- (2) În situațiile prevăzute la alin. (1) medicul îi va explica pacientului sau reprezentantului său legal motivele refuzului.
- (3) Medicul poate refuza preluarea unui pacient nou în îngrijire, dacă are deja în îngrijire un număr mare de pacienți iar preluarea unui nou pacient ar putea compromite calitatea actului medical.
- (4) Refuzul trebuie exprimat într-un mod respectuos, fără discriminare și justificat corespunzător. Ori de câte ori este posibil, medicul va sprijini pacientul în identificarea unei alternative rezonabile pentru preluarea în îngrijire.

Art. 21 Practica independentă a profesiei medicale

- (1) Medicii cu practică independentă au obligația de a afișa tarifele aplicate.
- (2) Tarifele sunt stabilite de fiecare medic, cu excepția serviciilor medicale furnizate în baza unui contract.
- (3) Perceperea unor onorarii de succes de către experții medicali cu practică independentă este interzisă.
- (4) Medicul cu practică independentă poate refuza să presteze servicii medicale în cazul neachitării costurilor aferente, cu excepția serviciilor medicale de urgență.

CAPITOLUL IV – Consimțământul informat

Articolul 22 Acordarea și retragerea consimțământului

- (1) Orice intervenție medicală se poate efectua numai după ce pacientul și-a exprimat consimțământul informat în cunoștință de cauză.
- (2) Pacientul își poate retrage oricând consimțământul informat acordat anterior, până la finalizarea procedurilor. Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, în condiții de siguranță, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.
- (3) Dispozițiile privind retragerea consimțământului sunt valabile și în ceea ce privește consimțământul exprimat de o altă persoană decât pacientul, în condițiile legii.

Articolul 23 Consimțământul în cazul minorilor

- (1) În cazul unei intervenții medicale asupra unui pacient minor, consimțământul pentru efectuarea acesteia se obține de la reprezentantul său legal, cu excepția situațiilor de urgențe medico-chirurgicale amenințatoare de viață.
- (2) În funcție de capacitatea sa de înțelegere, pacientul minor trebuie să fie implicat în procesul de luare a

deciziilor medicale.

(3) Vârsta legală pentru exprimarea consimțământului informat este de 18 ani.

(4) Minorii își pot exprima consimțământul în absența părinților sau reprezentantului legal, în următoarele cazuri:

a) situații de urgență, când părinții sau reprezentantul legal nu pot fi contactați, iar minorul are capacitatea de a înțelege situația medicală în care se află;

b) situații medicale legate de diagnosticul și/sau tratamentul problemelor sexuale și reproductive, la solicitarea expresă a minorului în vârstă de peste 16 ani.

Articolul 24 Consimțământul în cazul persoanelor fără capacitatea de a consimți

(1) În cazul în care pacientul major nu are capacitatea de a consimți la o intervenție medicală, aceasta se poate efectua doar cu consimțământul reprezentantului său legal, cu excepția situațiilor de urgențe medico-chirurgicale amenințătoare de viață.

(2) Pacientul fără capacitate de a consimți trebuie să fie informat în procesul de luare a deciziilor medicale.

Articolul 25 Informarea în vederea obținerii consimțământului informat

(1) Medicul are datoria de a furniza pacientului sau, după caz, reprezentantului său legal, informațiile medicale relevante în vederea obținerii consimțământului informat.

(2) Informațiile și modalitatea de furnizare a acestora trebuie să fie adaptate nivelului de înțelegere al pacientului sau, după caz, al reprezentantului său legal.

Articolul 26 Consimțământul informat în situații de urgență

(1) În situațiile de urgențe medico-chirurgicale amenințătoare de viață, în care pacientul nu își poate exprima consimțământul informat, acesta va fi solicitat unui reprezentant legal al pacientului, conform prevederilor legale.

(2) Atunci când consimțământul informat nu poate fi obținut de la pacient sau de la posibili reprezentanți legali ai acestuia, medicul poate soluționa urgența medico-chirurgicală amenințătoare de viață fără a avea consimțământul informat semnat.

CAPITOLUL V Secretul profesional și accesul la datele medicale

Articolul 27 Secretul profesional

Medicul are obligația de a păstra secretul profesional și de a acționa în acord cu dreptul legal al fiecărei persoane la respectarea vieții sale private, atât în timpul desfășurării activității medicale, cât și în afara acesteia, în limitele legii.

Articolul 28 Întinderea obligației de păstrare a secretului profesional

(1) Obligația medicului de a păstra secretul profesional este opozabilă față de terți, cu excepția situațiilor prevăzute de lege sau la solicitarea pacientului, cu acordul scris al acestuia.

(2) Obligația medicului de a păstra secretul profesional persistă și după ce persoana respectivă a încetat să îi fie pacient sau a decedat, cu excepția situațiilor prevăzute de lege.

Articolul 29 Transmiterea datelor referitoare la sănătatea persoanei

Medicul are obligația de a transmite informația medicală cu respectarea prevederilor prezentului cod și ale legislației în vigoare.

Capitolul VI situații speciale în exercitarea profesiei de medic

Articolul 30 Medicina de catastrofă

(1) Medicina de catastrofă se referă la situații de urgență de sănătate publică ca urmare a unor epidemii, pandemii, catastrofe, dezastre naturale, accidente cu victime multiple sau război.

(2) În situațiile prevăzute la alin. (1) medicul poate fi pus în situația de a acționa în condițiile unor lipsuri

de personal, mijloace materiale și infrastructură, care nu pot fi suplinite corespunzător și nici corectate în timp util.

(3) În situații de catastrofă, medicul nu este responsabil pentru consecințele nefavorabile asupra pacientului, atât timp cât a depus toate diligențele pentru a salva viața sau integritatea fizică sau psihică a pacientului, raportat la dotările materiale disponibile, specialitatea și competențele medicale dobândite.

Articolul 31 Medicina la sfârșitul vieții

(1) În cazul pacienților la finalul vieții, medicul, în limitele competențelor sale, are datoria de a asigura îngrijiri terminale și paliative fără discriminare pe criterii de diagnostic și prognostic infaust, în conformitate cu prevederile Ghidului Consiliului European privind îngrijirile la sfârșitul vieții și legislația în vigoare.

(2) Sunt interzise tratamentele inumane sau degradante precum și cele care produc un nivel de suferință nejustificat.

Articolul 32 Telemedicina

(1) Practicarea telemedicinei se va face cu respectarea legislației în vigoare.

(2) Atunci când medicul consideră că actul medical la distanță nu este în beneficiul pacientului, are datoria de a recomanda acestuia deplasarea la o unitate medicală sau contactarea serviciului de urgență, după caz.

Articolul 33 Folosirea inteligenței artificiale în practica medicală

(1) Medicul va utiliza inteligența artificială cu respectarea prevederilor legale.

CAPITOLUL VII - Cerințe la întocmirea documentelor medicale

Articolul 34 Conformitatea documentelor cu realitatea medicală

(1) Orice activitate medicală se va consemna în documente adecvate înregistrării activității respective și se va finaliza cu un înscris medical.

(2) Documentele eliberate de medic persoanelor fizice și juridice îndreptățite vor conține doar date medicale care atestă realitatea medicală așa cum rezultă din informațiile pe care medicul le deține în mod legal.

Capitolul VIII Relațiile colegiale

Articolul 35 Semnalarea erorilor profesionale

(1) Medicul care ia cunoștință despre aspecte care, în opinia lui, ar putea constitui erori profesionale săvârșite de un confrate, își va informa verbal sau în scris confratele.

(2) Dacă eroarea nu este corectată ori apreciază că nu s-au întreprins toate măsurile adecvate situației, medicul va sesiza Colegiul Medicilor teritorial, fără a face publice informațiile.

(3) Medicului îi este interzis să exprime opinii negative despre actul medical efectuat anterior de un confrate.

Articolul 36 Primordialitatea concilierii

În orice situație litigioasă ori divergență în activitatea profesională, cu un alt membru al Colegiului, înaintea oricărui demers public, este recomandată procedura de conciliere din cadrul corpului profesional.

Articolul 37 Obligația de sprijin reciproc și de loialitate

(1) În toate situațiile și împrejurările legate de exercitarea obligațiilor profesionale, medicii își vor acorda sprijin reciproc și vor acționa cu loialitate unul față de celălalt.

(2) Obligația de sprijin și loialitate trebuie să existe și față de Colegiul Medicilor din România.

Art. 38 Concurența neloială

(1) Este interzisă practicarea concurenței neloiale în exercitarea activității medicale sau în legătură cu aceasta.

(2) Prin concurență neloială se înțelege orice acțiune, atitudine sau altă formă de manifestare a medicului, în mod direct sau prin intermediul personalului angajat, al colaboratorilor sau a unor terțe persoane, făcută cu scopul de a menține sau atrage clientela ori de a crește veniturile obținute din activitatea medicală, în detrimentul altor concurenți, cum ar fi:

- a) deturnarea sau încercarea de deturnare a clientelei prin discreditarea unui confrate;
- b) perceperea unor onorarii subevaluate în raport cu prețul pieței sau calitatea prestației, atât din punctul de vedere al prestigiului profesiei, cât și din punctul de vedere al onestității față de pacient, cu scopul de a atrage clientela ori de a crește veniturile obținute din activitatea medicală, în detrimentul altor concurenți, cu riscul de a oferi servicii la niveluri calitative inferioare;
- c) atragerea pacienților cu avantaje materiale oferite sub orice formă;
- d) determinarea pacienților de a se adresa unei anumite unități medicale sau unui anumit medic;
- e) oferirea de avantaje materiale unei persoane fizice sau juridice pentru atragerea clientelei;
- f) racolarea personalului instruit și format la un furnizor de servicii medicale concurent;
- g) încheierea unui acord ilicit cu alți medici, farmaciști sau alt personal din domeniul sănătății, în măsură să afecteze libertatea și independența profesională a medicilor sau în scopul atragerii clientelei;
- h) orice formă de reclamă comparativă .

(3) Este admis serviciul gratuit în scopuri filantropice, și nu pentru a menține sau atrage clientela ori pentru a crește veniturile obținute din activitatea medicală, în detrimentul altor concurenți, în cazuri justificate cum ar fi:

- a) prestații efectuate rudelor până la gradul al IV-lea inclusiv sau unui confrate;
- b) servicii medicale acordate persoanelor paupere, care nu își pot permite costul lor;
- c) alte situații cu caracter excepțional reglementate legal.

(4) Atragerea clientelei de către medic profitând de mandatul deținut sau de funcția administrativă ocupată este interzisă, fiind contrară principiilor fundamentale ale exercitării profesiei.

CAPITOLUL IX - Publicitatea activităților medicale

Articolul 39 Scopul publicității

(1) Publicitatea serviciilor medicale are rol exclusiv informativ cu privire la activitatea și serviciile prestate de medic și/sau unitățile sanitare.

(2) Conținutul publicitar permis se rezumă exclusiv la următoarele informații:

- a) serviciile autorizate în condițiile legii pe care medicul sau echipa medicală le furnizează;
- b) competențele profesionale, gradele profesionale și specialitățile medicale ale personalului medical emise sau recunoscute de Ministerul Sănătății în condițiile legii din România ;
- c) titlurile științifice și academice dobândite sau recunoscute în condițiile legii din România;
- d) curriculum vitae profesional și academic al medicului;
- e) denumirea formei de exercitare a profesiei, denumirea comercială, adresa sediului principal și secundar;
- f) logo, siglă, slogan, care respectă principiile deontologice;
- g) toate canalele de comunicare disponibile;
- h) imagini și/sau materiale video care reflectă exclusiv cazuistica proprie, cu respectarea drepturilor pacienților;
- i) informații în vederea educației sanitare a pacientului;
- j) orarul de funcționare.

(3) Publicitatea trebuie să corespundă realității și să nu garanteze obținerea unui rezultat, să nu conțină informații false ori care ar putea induce publicul în eroare sau ar putea afecta imaginea medicului, a

profesiei ori reputația colegilor.

(4) Medicii trebuie să fie vigilenți în ceea ce privește utilizarea numelui, funcției și declarațiilor lor. Aceștia nu trebuie să tolereze utilizarea numelui sau a activității lor profesionale în scopuri comerciale de către organizațiile publice sau private în care își practică profesia sau cărora le oferă asistență.

(5) Publicitatea trebuie să întrunească următoarele condiții:

- a) să respecte drepturile pacienților;
- b) să fie clară, decentă, onestă, veridică ;
- c) să nu promită rezultate nerealiste sau garanția rezultatului, să nu includă afirmații înșelătoare conform cărora respectivul serviciu/tratament va vindeca diverse afecțiuni;
- d) să nu fie lipsită de respect față de profesie și confrăți;
- e) să nu încurajeze contractarea de servicii medicale suplimentare fără beneficii clinice pentru pacient;
- f) să respecte secretul profesional.

(6) Publicitatea medicală nu poate conține:

- a) mențiuni comparative și/sau denigratoare și/sau superlative;
- b) orice referire la funcții, titluri sau activități care nu au legătură cu exercitarea profesiei;
- c) prezentarea serviciilor în persoană sau prin intermediar, prin mijloace de comunicare la distanță, pe adresa de e-mail, la domiciliul ori reședința unei persoane sau într-un loc public;
- d) propunerea personalizată de prestări de servicii, fără ca aceasta să fi fost în prealabil solicitată în acest sens;
- e) oferirea de consultații medicale prin internet sau alte mijloace de comunicare la distanță, cu excepția celor reglementate legal.

(7) Medicul nu își va asocia imaginea cu oferirea de facilități financiare, reduceri de prețuri sau alte avantaje materiale.

Articolul 40 Mijloacele de publicitate

(1) Principalele mijloace de publicitate care pot fi utilizate sunt:

- a) firma;
- b) sigla, logo;
- c) corespondență profesională și cărți de vizită profesionale;
- d) pagina de internet (și/sau pagina în cadrul rețelelor de socializare);
- e) participarea la congrese/simpozioane/evenimente/forme de pregătire adresate medicilor sau publicarea de studii, articole, comentarii și lucrări științifice;
- f) participarea la emisiuni TV/radio/în mediul online/alte evenimente pe teme medicale, în scopul furnizării de informații medicale și/sau al schimbului de experiență și opinii în beneficiul exclusiv al pacientului și al sănătății publice;
- g) reclame în mediul online realizate în condițiile prezentului cod deontologic;
- h) diseminarea de broșuri ori pliante, în scopul promovării serviciilor medicale furnizate, precum și a importanței actului medical în scopul asigurării sănătății pacientului, precum și a sănătății publice;
- i) publicitate stradală care trebuie să conțină doar elementele prevăzute la art. 37 și nu poate amplasată la o distanță mai mare dem față de unitatea sanitară unde medicul își exercită profesia.

(3) Firma trebuie să fie amplasată atât la sediul principal de activitate, cât și la sediile secundare și va avea dimensiunile maxime de 40 x 60 cm.

Firma poate să cuprindă următoarele mențiuni: Colegiul Medicilor din România; structura teritorială a Colegiului Medicilor din România; denumirea formei de exercitare a profesiei, inclusiv numele și prenumele medicului, adresa sediului principal și/sau secundar (punct de lucru); mențiuni privind specialitățile și competențele medicale, gradele profesionale, titlurile științifice, universitare și academice.

Articolul 41 Corespondența

(1) Corespondența medicului în exercitarea profesiei poate cuprinde:

- a) numărul de telefon, fax, adresa electronică (e-mail) și adresa de internet;
- b) indicarea sediului principal și, după caz, a sediului/sediilor secundar(e);
- c) specialitățile și atestatele de studii complementare;
- d) titlurile științifice, gradele profesionale și academice;;
- e) sigla formei respective de exercitare a profesiei.

(2) Cărțile de vizită profesionale ale medicului care își desfășoară activitatea în cadrul formei respective de exercitare a profesiei pot cuprinde mențiunile permise corespondenței.

Articolul 42 Pagina de internet (și/sau pagina în cadrul rețelelor de socializare)

(1) Pagina de internet și/sau pagina în cadrul rețelelor de socializare nu pot avea alt scop decât informarea publicului în legătură cu activitatea profesională.

(2) Site-ul web / pagina în cadrul rețelelor de socializare nu poate conține:

- a) referințe comerciale sau publicitare care nu vizează actul medical și/sau serviciile oferite de forma de exercitare a profesiei, medicamente, dispozitive medicale, suplimente alimentare și produse cosmetice;
- b) hiperlink-uri cu caracter publicitar pentru produse sau servicii, altele decât cele aflate în legătură directă cu profesia de medic;
- c) hiperlink-uri care să permită accesul direct sau indirect la site-uri web sau alte pagini de internet al căror conținut poate fi considerat contrar principiilor etice și deontologice ale profesiei de medic.

(3) Prin internet/social media, medicul poate comunica informații științifice către public sau alți profesioniști, în scop educativ sau sanitar, respectând obligațiile deontologice.

Articolul 43 Participarea la congrese/simpozioane/evenimente/forme de pregătire adresate medicilor sau publicarea de studii, articole, comentarii și lucrări științifice

Medicii pot prezenta cazuri clinice/lucrări științifice în scop educativ sau informativ în cadrul congreselor, simpozioanelor, evenimentelor cu scop medical și pot publica studii și articole științifice cu respectarea strictă a confidențialității identității pacientului în condițiile legii.

Articolul 44 Participarea la emisiuni TV/radio/mediu online/alte evenimente pe teme medicale

1) Publicitatea realizată prin participarea la emisiuni TV/radio/mediu online/alte evenimente pe teme medicale este un mijloc de publicitate indirectă, permisă exclusiv în scopul furnizării de informații medicale și/sau a schimbului de experiență și opinii în beneficiul exclusiv al pacientului și al sănătății publice.

2) Prezentările în cadrul acestor evenimente nu vor putea include informații comerciale, mențiuni laudative, înșelătoare sau comparative cu alți confrăți.

3) Medicii sunt încurajați să participe la campanii de informare în domeniul sănătății și educației pentru sănătate a publicului, inclusiv prin intermediul rețelelor de socializare.

4) În cadrul acestor activități, medicii vor furniza doar informații bazate pe dovezi științifice, fără a-și putea promova propriile servicii, serviciile unui terț.

Articolul 45 Reclame în mediul online

(1) Reclamele din mediul online trebuie să respecte prevederile Codului deontologic, principiile etice și deontologice și reglementările legale în vigoare.

(2) Publicitatea realizată prin acest mijloc trebuie să ofere informații precise și ușor verificabile despre serviciile medicale oferite, fără inducerea în eroare a pacienților.

(3) Medicul nu poate participa și nu își poate asocia imaginea sau vocea cu niciun fel de producție video, audio etc., destinată publicității unei unități sanitare indiferent de forma de organizare a acesteia.

(4) Medicul poate accepta să colaboreze în scopul publicității (audio/video etc.) doar dacă aceasta este făcută la sediul structurii/unității medicale publice sau private în care își desfășoară activitatea, precum și în spațiul virtual, pe pagina proprie a acesteia.

CAPITOLUL X - Cercetarea medicală

Articolul 46 Principii generale

(1) Orice activitate de cercetare medicală va fi efectuată cu respectarea strictă a principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic, în respect deplin față de ființa și de specia umană și în condițiile prevăzute de lege și normele profesiei medicale.

(2) Medicii care asociază cercetarea cu îngrijirile medicale își pot implica pacienții în studii numai în măsura în care acest lucru este justificat de potențiala valoare preventivă, diagnostică sau terapeutică a studiilor respective și doar dacă medicul are motive întemeiate să considere că participarea nu va afecta negativ sănătatea pacientului și relația medic-pacient.

(3) Medicul se va asigura că sunt respectate: principiile etice care stau la baza cercetării medicale, prevederile din Declarația de la Helsinki, din Convenția de la Oviedo și Regulamentul European 536/2014 privind studiile clinice intervenționale cu medicamente de uz uman precum și că există avizul organismului de reglementare al aspectelor etice de la nivel local sau național, după caz.

(4) Un studiu clinic intervențional se poate desfășura numai dacă **drepturile, siguranța, demnitatea și bunăstarea participanților** sunt protejate și au prioritate față de toate celelalte interese iar studiul este conceput să genereze **date fiabile și solide**.

Articolul 47 Cercetarea pe persoana care are capacitatea de a consimți

Cercetarea pe ființa umană poate fi făcută numai dacă sunt întrunite următoarele condiții:

- a) riscurile la care sunt supuși subiecții nu sunt disproporționate în comparație cu beneficiile potențiale ale cercetării;
- b) proiectul de cercetare a fost avizat de către Comisia Nationala de Bioetică a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale sau de comisiile etice locale;
- c) subiectul cercetării este informat asupra drepturilor sale și asupra garanțiilor prevăzute prin lege pentru protecția sa;
- d) consimțământul este dat în mod expres, specific, exprimat în mod liber și consemnat în scris;
- e) subiectul cercetării va fi informat despre posibilitatea retragerii consimțământului în orice moment.

Articolul 48 Cercetarea pe persoana fără capacitatea de a consimți

(1) Persoana aflată în incapacitate de a consimți este aceea care, din alte motive decât vârsta legală de dobândire a competenței pentru a-și da consimțământul în cunoștință de cauză, este incapabilă să-și dea consimțământul în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Adulții cu incapacități pot fi recrutați în studiile clinice numai în cazul în care consimțământul a fost obținut de la un reprezentant legal (care va fi informat despre posibilitatea retragerii consimțământului în orice moment) și nu pot fi obținute date cu validitate comparabilă în studiile clinice care implică subiecții/pacienții ce sunt competenți să acorde consimțământul informat.

(3) Cercetarea pe persoana fără capacitatea de a consimți poate fi făcută numai dacă sunt întrunite cumulativ condițiile prevăzute la art. 46, lit a) -c).

Art. 49 Cercetarea pe minori

- (1) Minorii pot fi recrutați în studiile clinice numai în cazul în care consimțământul a fost obținut de la un reprezentant legal (care va fi informat despre posibilitatea retragerii consimțământului în orice moment) și în cazul în care studiul poate fi efectuat numai pe minori.
- (2) Cercetarea pe persoana fără capacitatea de a consimți poate fi făcută numai dacă sunt întrunite cumulativ condițiile prevăzute la art. 46, lit a) -c).

Articolul 50 Diligența medicului în cercetarea medicală

Medicul este dator să depună toată diligența și să stăruie pentru clarificarea tuturor împrejurărilor de fapt

și de drept atunci când este implicat într-o activitate de cercetare medicală. În caz de nevoie, pentru clarificarea deplină, medicul este dator să solicite sprijinul organismelor profesiei medicale.

Articolul 51 Intervenția asupra persoanei

Nicio persoană nu va putea fi supusă experimentelor, testelor medicale invazive sau non-invazive, tratamentelor sau altor intervenții în scop de cercetare medicală decât în condițiile expres și limitativ prevăzute de lege.

Articolul 52 Limitări ale cercetării medicale

Sunt contrare scopului și rolului profesiei de medic următoarele activități în domeniul cercetării medicale:

- a) orice intervenție medicală asupra caracterelor genetice prin care se urmărește modificarea descendenței unei persoane. Excepție fac situațiile care privesc prevenirea și tratamentul unor maladii genetice, situație în care se vor obține toate autorizările adecvate;
- b) orice intervenție prin care se urmărește crearea unei ființe umane genetic identică cu altă ființă umană vie sau moartă;
- c) crearea de embrioni umani în scopuri de cercetare;
- d) examinarea caracteristicilor genetice ale unei persoane în alt scop decât medical și strict în condițiile și procedurile legale;
- e) orice intervenție prin care s-ar aduce atingere speciei umane;
- f) participarea sau implicarea într-o activitate de identificare a unei persoane pe baza amprenteii genetice altfel decât în cadrul unei proceduri judiciare penale ori civile sau în scopuri strict medicale ori de cercetare științifică, ambele efectuate strict în condițiile legii;
- g) participarea la orice fel de acte care au ca obiect conferirea unei valori patrimoniale corpului uman, elementelor sau produselor sale, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

CAPITOLUL XI - Prelevarea și transplantul de organe, țesuturi și celule de origine umană

Articolul 53 Prelevarea și transplantul de organe, țesuturi și celule de origine umană de la donatori în viață

(1) Prelevarea și transplantul de organe, țesuturi și celule de origine umană de la donatori în viață se fac exclusiv în cazurile și condițiile prevăzute de lege, cu acordul scris, liber, prealabil și expres al donatorilor și numai după ce donatorul a fost informat, în prealabil, asupra riscurilor intervenției. În toate cazurile, până în momentul prelevării, donatorul poate reveni asupra consimțământului dat.

(2) În afara cazurilor expres prevăzute de lege este interzisă prelevarea de organe, țesuturi și celule de origine umană de la minori, precum și de la persoane aflate în viață, dar lipsite de discernământ din cauza unui handicap mintal, unei tulburări mintale grave sau dintr-un alt motiv similar.

Articolul 54 Prelevarea de organe, țesuturi și celule umane de la persoane declarate în moarte cerebrală

Prelevarea de organe, țesuturi și celule umane, în scop terapeutic sau științific, de la persoane declarate în moarte cerebrală se efectuează numai în condițiile prevăzute de lege.

CAPITOLUL XII Principii ale analizării cauzelor deontologice

Articol 55 Fapte nedeontologice

(1) Nerespectarea prevederilor prezentului cod constituie faptă nedeontologică și atrage răspunderea disciplinară a medicului.

(2) Sunt contrare principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic următoarele acte:

- a) practicarea eutanasiei și înlesnirea sinuciderii asistate medical;

- b) practicarea eugeniei, a clonării umane, **precum și a selecției sexului, exceptând patologia genetică legată de sex;**
- c) utilizarea unor tehnologii genetice nelegiferate;
- d) practicarea unei intervenții mutilante, fără indicație medicală;
- e) folosirea, invocarea sau inducerea în eroare asupra deținerii unor titluri profesionale, specialități ori competențe profesionale neconforme cu realitatea;
- f) respingerea publică, cu excepția dezbaterilor științifice din comunitatea medicală, a unor mijloace de diagnostic, tratament și profilaxie recunoscute de comunitatea medicală,
- g) recomandarea publică și individuală a unor intervenții medicale nefundamentate științific.
- h) refuzul acordării serviciilor medicale, cu excepția situațiilor prevăzute de lege sau de normele profesiei;
- i) abandonarea unui pacient care necesită servicii de urgență sau se află în pericol fără asigurarea că acesta a fost preluat de o altă unitate medicală sau de un alt medic ori că beneficiază de condiții adecvate situației în care se află;
- j) folosirea unor metode de diagnostic sau tratament nefundamentate științific sau neacceptate de comunitatea medicală, cu risc pentru pacient;
- k) cu excepția urgențelor vitale, exercitarea profesiei medicale în condiții care ar putea compromite actul profesional sau ar putea afecta calitatea actului medical;
- l) emiterea unui document medical de complezență sau pentru obținerea unui folos nelegal sau imoral;
- m) solicitarea sau acceptarea de avantaje necuvenite, în natură sau în bani, pe căi directe sau indirecte, pentru prestarea unui act medical;
- n) solicitarea sau acceptarea, în timpul relației medic-pacient, din partea pacientului sau a familiei acestuia, de a deveni beneficiarul unor acte de dispoziție, cu excepția cazurilor prevăzute de lege;
- o) facilitarea activității oricărui prestator ilegal de servicii de sănătate;
- p) emiterea unui document medical pentru care nu există competență profesională;
- q) încălcarea principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic.

(3) Medicilor le este interzis :

- a) să se implice în mod direct sau indirect, în scopuri comerciale, în distribuția de: remedii, suplimente alimentare, dispozitive medicale, produse cosmetice, aparatură medicală, produse legate de sănătate;
- b) să furnizeze medicamente neautorizate sau alte produse de uz medical sau nemedical.

Articolul 56 Atitudinea medicului pe parcursul desfășurării anchetei disciplinare

- (1) La solicitarea Comisiilor Colegiului Medicilor, medicii cărora le-au fost solicitate date în legătură cu soluționarea sesizării, trebuie să acționeze cu maximă diligență, netergiversând comunicarea datelor solicitate.
- (2) În cazul solicitării către medicul intimat a unor date și informații necesare soluționării cauzei disciplinare se va indica termenul până la care urmează să se facă comunicarea datelor sau informațiilor solicitate, cu consecința decăderii din dreptul de a le furniza ulterior, în cazul depășirii nejustificate a termenului stabilit.
- (3) Pe parcursul anchetei disciplinare, medicul intimat trebuie să aibă o atitudine politicoasă, adecvată, conformă cu statutul de medic și să dea dovadă de totală colaborare.
- (4) Este interzisă antepunerea și furnizarea de informații persoanelor aflate în afara anchetei disciplinare de către medicii implicați în desfășurarea anchetei disciplinare.